

[Miljøministeren]

tilfælde af iltsvind. Det skyldes en stigende belastning med næringsalte. En meget stor del af kystvandene opfylder ikke det helt basale krav om, at plante- og dyreliv skal være upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsalte. Lad mig blot nævne iltsvind i Limfjorden, i Århus Bugt og omkring Fyn, tilbagegang i bundplanternes udbredelse i Ringkøbing Fjord, masseforekomster af trådalger i Køge Bugt og ikke mindst en kraftig nedgang i fiskefangsterne i mange fjord- og bugtområder.

Der er forskel på, om det er kvælstof eller fosfor, der er hovedårsagen til forureningen. I nogle fjorde, f.eks. Ringkøbing og Nissum fjorde, er kvælstofkoncentrationen høj, i andre, f.eks. Roskilde Fjord og Isefjorden, er især fosforbelastningen stor. Men det gælder for alle vore fjorde, at såvel kvælstof- som fosforkoncentrationen bør nedsættes kraftigt, hvis vi skal opnå en vedvarende markant forbedring af deres tilstand.

I recipientkvalitetsplanerne er der på det seneste i vidt omfang fastsat strenge krav om kvælstof- og fosforrensning af hensyn til søer, lukkede fjorde og bugter. I de åbne havområder er det især iltsvindet i Kattegat, der har vakt bekymring. Iltsvindet i år kom imidlertid ikke som nogen overraskelse. Kattegat og Bælthavet var allerede i 1981 udsat for omfattende iltsvind. I 1983 var en tilsvarende situation under udvikling, og i 1985 blev der i den svenske del af det sydlige Kattegat konstateret omfattende iltsvind med deraf følgende hummerdød.

Der er også tidligere konstateret lave iltkoncentrationer i Kattegats bundvand, men det har kun været i kortere perioder og med betydelig større tidsintervaller. Dyrelivet har derfor kunnet reetablere sig i de områder, der blev ramt. Men iltsvindperioderne er nu så hyppige og lange, at der er alvorlig fare for, at livet ikke formår en reetablering. Vi må derfor se i øjnene, at de berørte områder varigt kan lide skade.

Årsagen til iltsvindet i de åbne havområder er en stigende belastning med især kvælstofnæringsalte. Dette har medført en stigning i algeplanktonens produktion af organisk stof og dermed i iltforbruget i de bundnære vandmasser. Indholdet af nitratkvælstof i Kattegat er steget med mere end 100 pct. i perioden 1969-1984. Stigningen stammer hovedsagelig fra en øget udvaskning fra land-

brugsområderne, idet belastningen fra spildevandskilderne har været på samme niveau i en længere årrække. Det var denne erkendelse, der førte til NPO-handlingsplanen.

Hvorfor har vi da ikke gjort noget ved det, som det påstås? Det har vi sandelig også gjort. Vi har gjort meget, og vi er fortsat i gang med at løse problemerne. Lad mig blot nævne, at Folketinget forrige år vedtog NPO-handlingsplanen og sidste år en skærpende af miljøloven bl.a. på tilsynsområdet. Men det må nu være åbenbart for alle, at vi må skære dybere, hvis vi skal redde havet omkring Danmark; vi har den tilstrækkelige dokumentation af problemets alvor.

Derfor må vi for det første gøre op med den spildevandspolitik, der blev fastlagt i slutningen af 1960'erne og i begyndelsen af 1970'erne. Vi kan ikke længere fortynde os ud af problemerne og tro på, at havet er et gratis renselanlæg. Vi må rense i overensstemmelse med den nyeste viden om tekniske rensningsmuligheder og behovet for beskyttelse af miljøet. Vi må også sikre, at der stilles krav til alle, der bidrager til forureningen, dvs. til de kommunale rensningsanlæg, til industrien og til landbruget, og jeg kan godt føje til: også til husholdningerne.

I overensstemmelse hermed fremlagde jeg på regeringens vegne den 28. oktober 1986 følgende aktionsplan for havet omkring Danmark:

1. Kommunerne stopper ulovlige udledninger fra landbrug og industri inden 1. maj 1987.

Amternes pligt til at føre tilsyn med kommunale rensningsanlæg indskærpes. Driftsproblemer skal løses inden den 1. maj 1987. Kapacitetsproblemer skal løses inden udgangen af 1988.

2. Spildevandsrensningen udbygges frem til udgangen af 1990 i overensstemmelse med de recipientkvalitetsplaner, der er under vedtagelse.

Rensning af spildevand, der udledes direkte til havet, intensiveres. Generelle krav herom udarbejdes inden 1. januar 1987 på grundlag af Miljøstyrelsens igangværende undersøgelser. Disse investeringer i biologisk og kemisk rensning gennemføres så hurtigt, som det er teknisk muligt.

De samlede anlægsudgifter til spildevandsrensningen afholdes af dem, der leverer spildevand til rensningsanlæggene.